

Girona engalanada per Fires. Fotografia d'Enric de Arquer.

Una agrupació que ha fet escola

Les Agrupacions fotogràfiques a Catalunya han realitzat durant els cinquanta darrers anys una missió certament transcendent per al món de la fotografia; han significat el bressol on s'han format moltíssims fotògrafs. En una etapa en què la fotografia estava mancada de centres d'ensenyament, han complert la missió de proporcionar coneixements en la matèria i un lloc on poder fer l'aprenentatge. Han estat molts els afeccionats que s'han forjat i donat a conèixer per mitjà de les activitats organitzades per les dites organitzacions, que els han servit d'important ajut, fins i tot per passar després al camp professional. I a Girona, el fenomen no es diferencià de la resta del Principat. El naixement i la creació de l'Agrupació Fotogràfica i Cinematogrà-

fica de Girona i la seva província n'és l'exemple més clar.

Naixement de l'AFIC

Nascuda en plena autarquia, supervivent de "los planes de desarrollo" impulsora d'un cinema-club esdevingut recinte de llibertat i protesta, morta pel signe dels temps, l'AFIC (Agrupació fotogràfica i cinematogràfica de Girona i la seva província) jugà un paper fonamental en el desvetllament d'una consciència de la imatge a la societat de casa nostra. Avui, en què tan sols resten les cendres i el nom ha quedat tan arraonat com el local, s'ha transformat en un mort vivent, ningú no pot passar per alt la gran tasca dels membres de l'Agrupació, una de les grans entitats gironines en te-

mes del franquisme i la transició.

En Joan Gili, comandant de l'exèrcit, en Josep Buil, que tenia una merceria al carrer Nou, i en Xavier Puig, de can Puig de l'Argenteria, joves, amb pretensions, tocats per una passió, la fotografia, pensaren que el millor que podien fer per contactar amb altres afeccionats era muntar una associació, trobar un local on discutir, aprendre, intercanviar experiències, en definitiva revolucionar un xic l'existència d'una ciutat com Girona, immersa en plena etapa grisa i negra. Aquell embrió petit i trontollant marcà el camí del que seria una vertadera escola de fotògrafs, fou el brou de cultiu d'una nova generació de professionals que a la ratlla dels setanta trencarien motlles i farien donar un nou tomb al camp de la imatge. En el grup inicial es mobilitzaren

elements tan diversos com el tinent coronel de la Guàrdia Civil Manuel Chamorro —posteriorment seria el primer president de l'Entitat—, en Sala, l'òptic de la Rambla, l'Antoni Clos o en Joaquim Gimeno. Després d'un inici trontollant, en el primer butlletí, publicat al mes d'octubre del 1954, l'editorial parlava dels propòsits i l'esperit dels fundadors: *"las cosas no son dignas de recordación por ser grandes, sino que son grandes por ser memorables. Y el hecho de ver cristalizadas una antigua y deseada apetencia, qual es la constitución de la entidad, su gradual desarrollo; nuestro primer salón de primavera, nuestras primeras actividades en el concurso internacional del mes de diciembre, todo ello es memorable porque está secundado por un corazón, por una ansia de bien hacer y de ver hechos realidad nuestros sueños de leales aficionados a la fotografía"*. En honor a la veritat s'ha de dir que l'AFIC era una associació oberta a tothom, en la qual els socis pagaven sis pessetes al mes, que s'havia buscat un local a l'antiga Residència Internacional del carrer Ferreries Velles on es feia una reunió cada dijous a les 8 de la tarda. Comptant amb el suport de

les principals botigues que es dedicaven a la fotografia a Girona —en Sans, en Coll, en Martí, El Globo d'en Boladeres i STYL, que feien un 10% de descompte als socis, tant pels treballs de laboratori com pel material fotogràfic—, s'impulsaren els contactes amb altres agrupacions foranes com la de Tolosa del Llenguadoc, on s'organitzà una excursió col·lectiva, s'estructurà una primitiva secció de cinema amateur al voltant de Joaquim Barret, Francesc Solà, Narcís Sans, Antoni Varrés, Antoni Sánchez, Josep Montalat i Carles Bosch. El procés expansionista portà a la fusió amb altres agrupacions, com la de Blanes. El principi "Units fent força" féu entrar l'AFIC en un moment dolç. Els concursos, el pa i la sal per la captació dels nous socis eren organitzats per tot tipus d'entitats, des de les cases comercials com la Negtor, rebatejada posteriorment com la Negra, o les institucions civils com el ministeri "de Agricultura", religioses com els germans de La Salle. La majoria de les vegades els temes solien ser lliures, encara que segons quins concursos es centaven en aspectes concrets, com esports, monuments, efemèrides, retrats. Els formats de les obres ana-

ven des del 30×40 al 18×24 i normalment se'n podien presentar de tres a cinc. L'augment de socis, les noves necessitats infraestructurals, provocaren que al gener del 1956 l'AFIC es traslladés a un nou local al carrer Nou, mentre que les relacions nacionals i internacionals la portaven a organitzar trobades i exposicions amb Manresa, Portugal o Saragossa.

El premi Negtor

Un dels grans esdeveniments dels primers anys de l'AFIC va ser l'arribada a Girona de les obres que havien concursat al premi Negtor. 130 positius escollits entre la flor i la nata dels fotògrafs de l'Estat —entre els quals destacaven les del gironí Josep Buil— ompliren la sala Municipal de la Rambla. L'Higini Negra, el factotum del moment, i les autoritats municipals donaren el cop de mà definitiu i així l'AFIC inaugurà uns anys desbocats, plens d'encerts, amb socis nous cada dia que passava i fonamentant el prestigi entre les diverses capes de la societat. És al mateix 1956 que s'engeguen els Concursos Socials, mena de campionat de la regulari-

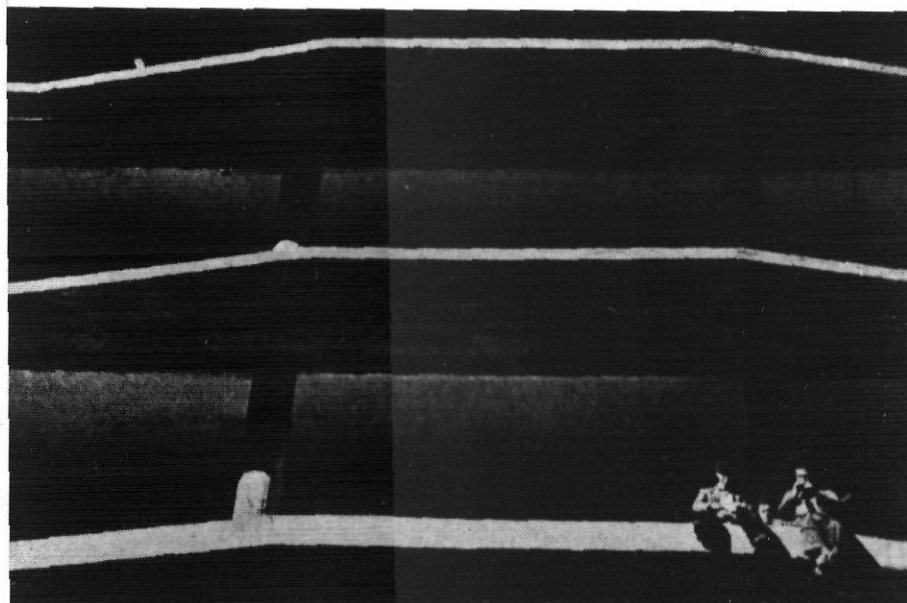
Higini Negra i Josep Buil el dia de la inauguració de l'exposició del premi Negtor de l'any 1955.

PREMIO Negtor 1958

Admisión hasta
el 30 de Abril 1958

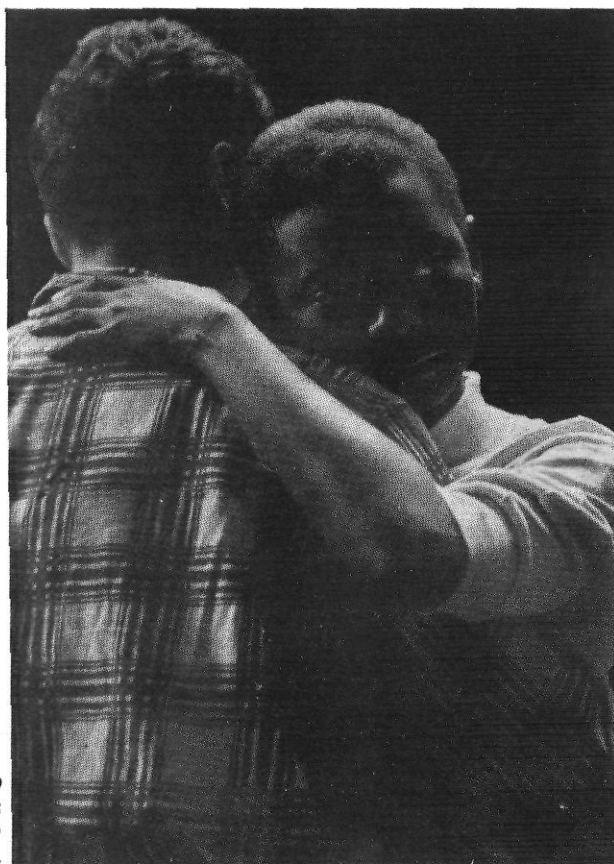

"Migdia", d'Antoni Crous, premi del tercer concurs Nacional organitzat per AFIC l'any 1957.

"Història", fotomuntatge de Xavier Puig guanyador d'un dels concursos socials.

"Dansa", de Josep Closa, una de les fotografies-impacte de l'any 1956.

cursos nacionales con la única intención de conseguir algunos premios, triste i material recompensa, y con ello hemos llegado a este estado de las cosas, todos hacen las mismas fotografías y de la misma manera consiguiendo aburrir i asquear a los verdaderos amantes del arte".

Expansió

Les petites dificultats i entrebancs no aturaren els homes de l'AFIC. L'esperit innovador els portà a organitzar concursos a diferents pobles de les comarques —a l'any 1960 se celebrava el primer de les gales d'Anglès—, es donava el darrer salt abans que Joaquim Gimeno arribés a la presidència i la secció de cinema *amateur* es veïés definitivament potenciada amb la incorporació de quatre vocals: Antoni Varès, Narcís Sans, Antoni Clos i Serafí Geli. El butlletí es mostrava un pèl crític amb la situació que es vivia a Girona, "que es una ciudad de extrema apatía desde ya hace muchísimo tiempo".

Els curts "L'home del sac" de Varès i "Eva Maria" de Puigvert, produccions en vuit mil·límetres eren guardonades en diferents certàmens i la nova junta completava els somnis del col·lectiu amb la inauguració d'un local social espaiós i com cal al setembre del 1961. Un antic pis de la família Dalmau al

tat, que avaluava la tasca dels afiliats al llarg d'un mes, en què s'arriba als tres-cents associats i en què es comencen a patir els primers signes de desgast. Tot i que l'elecció dels càrrecs era rotativa i democràtica, la tasca devia ser molt feixuga, i així, ens trobem com el butlletí es queixava de la manca d'interès i que els gironins s'havien adormit a la palla. "Estoy dolido por la poca originalidad" —qui escrivia això era Lluís Bonavia, poc després

de celebrar-se el concurs nacional— *por la repetición constante de los mismos temas, plagiando ideas que en su día fueron geniales*". Era l'any 60 i les noves idees traspua-des de l'estranger començaven a trencar esquemes, alhora que els concursos havien perdut molta part idealista i romàntica i ara es veien dominats "por los desaprensivos cuya especialidad consiste en lograr una foto, quizás por casualidad, repartirla en todos los con-

FOTÒGRAFS GIRONINS

"Noia", premi social atorgat a Joan Gili.

"Regocijo", de Serafí Geli, XII edició del premi Nacional, l'any 1963.

"Composició", de Jaume Costa, segon premi nacional de 1962.

Agrupación Fotográfica y Cinematográfica de Gerona y su provincia

DOMICILIO SOCIAL: B. CARRERAS PERALTA, 4, 1.º - 2.º - TEL. 20 48 71

BOLETIN ESPECIAL N.º 11,2

MARZO DE 1966

Depósito Legal - GE. 56 - 1958

Impreso en Artes Gráficas Trayter - Figueras

A LA MEMORIA DE ANTONIO VARES MARTINELL

Portada del butlletí de l'AFIC dedicat a la memòria del malaguanyat Antoni Varés.

carrer Bonaventura Carreres fou redistribuït i adequat. Un ampli laboratori, un bar i altres sales destinades a exposicions, reunions i conferències cobrien les necessitats. Contràriament al que es pensava, allò va suposar una mena de cant del cigne. El sis-cents havia arribat, el jovent trobava nous entreteniments, els temps canviaven i la gent s'estimava més altres ocupacions com l'esport o el cinema. És a partir d'aquest moment que la secció de cinematografia es va fent amb el control de l'entitat. Sota el nom de "Sesión de análisis cinematográfico", el 19 de maig de 1962 s'encetà un semiclandestí cine-club, que pocs anys més tard passà a ser multitudinari i polèmic en les vetllades del Modern. Ni la censura, ni la precarietat de mitjans no pogueren emboirar l'esplendor d'un moment en què els socis es multiplicaven, en què Visconti, Passolini, o Godard enlluernaven i l'AFIC vivia les millors i les pitjors hores —atorgament de la Creu de Sant Jordi, i mort d'Antoni Varés—.

Amb els anys 70, les noves tendències, la nova generació de fotògrafs, s'anaren menjant l'agrupació. Tot i la darrera empenta de Vivó, Boladeres o Pardo, primer els socis deixaren de pagar la quota, després el local va quedar arraconat i abandonat, el cine-club no va poder resistir l'empenta de les sales d'art i assaig i avui l'AFIC, tot i no estar donada de baixa com a entitat, com diu Xavier Puig, un dels seus socis més veterans, "és una mòmia vivent de la qual tan sols hi ha el nom".